

GUJARAT STATE FINANCIAL CORPORATION GANDHINAGAR

44th Annual Report 2004

નિયામકો

(તા.૩૧ જુલાઈ ૨૦૦૪ ના રોજ)

અધ્યક્ષ

શ્રી ડી.રાજગોપાલન, આઈ.એ.એસ.

(રાજ્ય સરકાર દ્વારા નિયામક તરીકે

નિયુક્ત અને સીડબી દ્વારા અધ્યક્ષ તરીકે નિયુક્ત)

BOARD OF DIRECTORS

(As on July, 31-2004)

Chairman**SHRI D. RAJGOPALAN, I.A.S.**

(Nominated as Director by State Government & appointed as Chairman by SIDBI)

શ્રી પી. રુદ્રન, નિયામક

(સીડબી દ્વારા નિયુક્ત)

SHRI P. RUDRAN, DIRECTOR

(Nominated by SIDBI)

શ્રી હર્ષ કૌલ, નિયામક

(સીડબી દ્વારા નિયુક્ત)

SHRI HARSH KAUL, DIRECTOR

(Nominated by SIDBI)

શ્રી એમ.એમ. શ્રીવાસ્તવ, આઈ.એ.એસ. નિયામક,

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા નિયુક્ત)

SHRI M.M. SHRIVASTHAVA, IAS. DIRECTOR

(Nominated by State Government)

વહીવટી નિયામક**MANAGING DIRECTOR**

શ્રી સી.એલ. મીના, આઈ.એ.એસ.

(તા.૦૭-૦૫-૨૦૦૩ સુધી)

SHRI C.L. MEENA, IAS.,

(up to 07/05/2003)

શ્રી ચમનકુમાર, આઈ.એ.એસ.

(તા.૩૧-૧૨-૨૦૦૩ સુધી)

SHRI CHAMANKUMAR, IAS.,

(up to 31/12/2003)

શ્રી વી. એસ. ગઢવી, આઈ.એ.એસ.

(તા.૦૧-૦૧-૨૦૦૪ થી)

SHRI V.S. GADHAVI IAS.,

(From 01/01/2004)

શ્રી જે.પી. જોશીપુરા,

જનરલ મેનેજર અને સચિવ (બોર્ડ)

SHRI J.P. JOSHIPURA,

GENERAL MANAGER & SECRETARY (BOARD)

હિસાબ અન્વેષકો

ચંદ્રકાંત એન્ડ ચંદુલાલ, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટસ

અમદાવાદ (ગુજરાત)

AUDITORS**CHANDRAKANT & CHANDULAL,**

Chartered Accountants

Ahmedabad (Gujarat)

વડી કચેરી

ઉદ્યોગ ભવન, બ્લોક નં. ૧૦

૧લો માળ, સેક્ટર-૧૧, ધ-૪,

ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૭

HEAD OFFICE

Udyog Bhavan, Block No.10,

1st floor, Sector-11, GH-4,

Gandhinagar-382 017.

પ્રાદેશિક કચેરીઓ

અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત, રાજકોટ,

ભાવનગર, મહેસાણા, વલસાડ.

REGIONAL OFFICES :

Ahmedabad, Vadodara, Surat, Rajkot,

Bhavnagar, Mehsana, Valsad.

અનુક્રમણિકા

Contents

ક્રમાંક	પૃષ્ઠાંક	Sr. No.	Page
૧. નોટિસ	૦૨	1. Notice	02
૨. નિયામકોનો અહેવાલ	૦૩	2. Director's Report	03
૩. સંચાલકિય ચર્ચા અને પૃથ્થકરણ	૧૦	3. Management Discussion & Analysis	10
૪. સંસ્થાગત અભિશાસન બાબત અહેવાલ	૧૧	4. Corporate Governance	11
૫. અન્વેષકનો અહેવાલ	૧૫	5. Auditor's Report	15
૬. સરવૈયું	૨૧	6. Balance Sheet	21
૭. નફાનુકસાન ખાતું	૨૨	7. Profit & Loss Account	22
૮. રોકડ પ્રવાહ પત્રક	૨૪	8. Cash Flow Statement	24
૯. ગત દાયકાની નિગમની કામગીરીનું વિહંગાવલોકન	૪૭	9. Performance of the Corporation at a glance during last decade	47
૧૦. એટેન્ડન્સ સ્લીપ / પ્રોક્સીફોર્મ	૫૦	10. Attendance Slip / Proxy Form	50

 Report Junction.com

નોંધ

ગુજરાત રાજ્ય નાણાકીય નિગમના જનરલ રેગ્યુલેશન ક્રમાંક-૨૩ હેઠળ આથી નોટિસ આપવામાં આવે છે કે, ગુજરાત રાજ્ય નાણાકીય નિગમના શેરહોલ્ડરોની ૪૪મી વાર્ષિક સામાન્ય સભા શુક્રવાર, તા. ૨૯ ઓક્ટોબર ૨૦૦૪ ના રોજ ૧૧.૩૦ કલાકે ટાઉન હોલ, ઘ-૪ રોડ સર્કલ, સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર-૩૮૨ ૦૧૭ ખાતે નિમ્નલિખિત કામકાજ હાથ ધરવા સારું મળશે.

- (૧) ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૦૪ એ પૂરા થયેલા વર્ષ માટેના નિગમના નફા નુકસાનના હિસાબ અને સરવૈયાની સાથે ઓડિટરનો તે અંગેનો અહેવાલ અને બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટરસનો અહેવાલ સ્વીકારવા, વિચારવા અને મંજૂર કરવા.
- (૨) આર.બી.આઈ. દ્વારા ભલામણ કર્યા મુજબ મે.આપાજ અમીન અ. ઇ. ટી. ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ, ૩૦૪-આંકાશા, વાડીલાલ હાઉસની સામે, નવરંગપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૯ ની નિગમના ઓડિટર તરીકે આ વાર્ષિક સાધારણ સભાના અંતથી હવે પછીની વાર્ષિક સાધારણ સભાના અંત સુધી નિમણૂક અને તેઓનું મહેનતાનું નક્કી કરવા બાબત.
- (૩) નીચેના ઠરાવો ઉપર વિચારણા કરવા અને યોગ્ય જણાય તો સુધારા સાથે કે સુધારા વગર પસાર કરવા.
આથી ઠરાવમાં આવે છે કે સિક્યુરીટી એન્ડ એક્સચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઇન્ડિયા (ડિલિસ્ટીંગ ઓફ સિક્યુરીટીઝ)ની માર્ગદર્શિકા ૨૦૦૩ અન્વયે અને વખતો વખત સુધારવામાં આવતી માર્ગદર્શિકાઓની અન્ય સંબંધીત જોગવાઈઓના પગલે તેમજ, સેબી દ્વારા આ સંદર્ભમાં જે કોઈ નિયમો ઘડવામાં આવે તે અન્વયે અમદાવાદ શેર બજાર પર લિસ્ટેડ ગુજરાત રાજ્ય નાણાકીય નિગમના ઇક્વિટી શેરોના ડિલિસ્ટીંગના હેતુસર અમદાવાદ શેર બજારમાં અરજી કરવા માટે ગુજરાત રાજ્ય નાણાકીય નિગમના સભ્યોની સંમતિ ગુજરાત રાજ્ય નાણાકીય નિગમના નિયામક મંડળને આથી આપવામાં આવે છે.
આથી વધુમાં ઠરાવવામાં આવે છે. કે જનરલ મેનેજરને ડિલિસ્ટીંગ જ્યારથી અમલી બનશે તે તારીખ મુકરર કરવા અને આ અંગે જરૂરી અરજી કરવા અને આ સંદર્ભમાં જે કોઈ જરૂરી હોય તેવા અન્ય તમામ પગલાં અને કાર્યવાહી હાથ ધરવા સત્તા આપવામાં આવે છે.

નોંધ :

૧. આઈટમ નં ૩ ના બુલાસા કારણ નિવેદન : અત્રે ધ્યાન પર આવેલ છે કે જ્યારથી નિગમના શેરોનું લિસ્ટીંગ થયું છે ત્યાર થી અમદાવાદ શેર બજાર ખાતે તેનું ટ્રેડીંગ થતું નથી. તમામ રોકાણકારો માટે ડીમટરીયલાર્ડેશમાં ફરજિયાત પતાવટ માટે સેબી દ્વારા નિર્દિષ્ટ સ્કિપ્સમાં નિગમના ઇક્વિટી શેરોની સ્કિપ્સનો પણ સમાવેશ થાય છે. અમદાવાદ શેરબજારને ચૂકવવામાં આવતી લિસ્ટીંગ ફી અન્ય શેરબજારોની તુલનાએ પ્રમાણમાં વધુ ઉંચી છે બી.એસ.ઈ. અને એન.એસ.ઈ. ના વ્યાપક નેટવર્કીંગના સંદર્ભમાં અને અન્ય શહેરોમાં પણ તેના ટર્મિનલ્સ હોવાથી રોકાણકારો નિગમના ઇક્વિટી શેરોના દેશભરમાં ઓનલાઈન સોદા કરી શકે છે. આથી એવું જણાય છે કે અમદાવાદ શેરબજાર સાથે સતત લિસ્ટીંગ કરવાથી નિગમના સભ્યોને કોઈ મહત્વનો દેખીતો લાભ થતો નથી.
નિગમના ઇક્વિટી શેરોનું રાષ્ટ્રવ્યાપી ટ્રેડીંગ ટર્મિનલ્સ ધરાવતા સ્ટોક એક્સચેન્જ મુંબઈ અને નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ પર લિસ્ટીંગ ચાલુ રહેશે અને પરિણામે અમદાવાદ શેરબજારમાં ઇક્વિટી શેરોના બીલ લિસ્ટીંગની શેર ધારકો / રોકાણકારો પર કોઈ વિપરીત અસરો પડશે નહીં.
અનુવર્તી ડિલિસ્ટીંગ મૂડી માળખું :
સૂચિત ડિલિસ્ટીંગ બાદ નિગમના મૂડી માળખામાં કોઈ ફેરફાર થશે નહીં.
૨. પ્રત્યેક શેર હોલ્ડર કે જેઓ ૪૪મી વાર્ષિક સામાન્ય સભાની તારીખ અગાઉ છ માસથી ઓછા નહિ તેવા સમયગાળા માટે શેરહોલ્ડર તરીકે નોંધાયેલ હશે, તેમને આવી સામાન્ય સભામાં પોતે ધારણ કરેલા પ્રત્યેક શેરટીક એક મત આપવાનો અધિકાર રહેશે.
૩. સભામાં ઉપસ્થિત રહીને મત આપવાના હક્કદાર સભ્યને પોતાના વતી ઉપસ્થિત રહેવા અને મત આપવા માટે પ્રોક્સી નીમવાનો હક્ક છે અને આ પ્રોક્સી સભ્ય હોય એ જરૂરી નથી.
૪. સભાના નિયત દિવસથી ઓછામાં ઓછા ૭ દિવસ અગાઉ નિગમની વડી કચેરીએ પ્રોક્સી ફોર્મ જમા કરાવવામાં આવશે તો જ તે અમલી ગણાશે.
૫. ગુજરાત રાજ્ય નાણાકીય નિગમના રેગ્યુલેશન ક્રમાંક : ૧૨ અનુસાર નિગમના સભાસદોનું રજીસ્ટર અને શેર ટ્રાન્સફર બુક બુધવાર, તા. ૨૨ થી શુક્રવાર ૨૪ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૪ સુધી (બંને દિવસો સુધ્ધા) બંધ રહ્યા હતા.
૬. જે શેરહોલ્ડરો હિસાબો બાબતે કોઈ માહિતી મેળવવા ઇચ્છતા હોય તો તેઓએ તેમના પ્રશ્નો નિગમને ઓછામાં ઓછા મિટિંગની તારીખના સાત દિવસો પહેલાં મોકલી આપવા જેથી કરીને જરૂરી માહિતી મિટિંગ વખતે ઉપલબ્ધ રાખી શકાય.
૭. શેરધારકોને વાર્ષિક અહેવાલની તેમની નકલો વાર્ષિક સાધારણ સભામાં લાવવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

તારીખ : ૨૪-૦૯-૨૦૦૪
સ્થળ : ગાંધીનગર

વી. એસ. ગઢવી
વહીવટી સંચાલક

Notice

Notice under Regulation No.23 of General Regulations of Corporation is hereby given that the 44th Annual General Meeting of the shareholders of the Corporation will be held on **Friday, the 29th October, 2004, at 11.30 AM at Town Hall, GH-4 Road Circle, Sector-17, Gandhinagar-382 017** to transact the following business :

- (i) To receive, consider and adopt the Profit and Loss Account and Balance Sheet of the Corporation for the year ended on 31st March 2004 alongwith Auditor's Report thereon and the report of the Board of Directors.
- (ii) To appoint M/s. Apaji Amin & Co., Chartered Accountants, 304, Aakansha, Opp. Vadilal House, Navrangpura, Ahmedabad-380 009 as auditors of the Corporation to hold office from the conclusion of this Annual General Meeting till the conclusion of the next Annual General Meeting, as recommended by RBI and to fix their remuneration.
- (iii) To consider and if thought fit, to pass with or without modifications the following resolution :
"Resolved that, Pursuant to clause 5 of the Securities and Exchange Board of India (Delisting of Securities) Guidelines 2003 and other relevant provisions of the Guidelines thereof, as may be amended from time to time, and pursuant to the framing of any Regulations in this regard by SEBI, consent of the members of Gujarat State Financial Corporation be and is hereby given to the Board of Directors of Gujarat State Financial Corporation to make an application to the Ahmedabad Stock Exchange for the purpose of delisting the equity shares of GSFC from Ahmedabad Stock Exchange which are already listed with the above mentioned Stock Exchange.
Further resolved that General Manager be and is hereby authorised to determine the date from which delisting will be effected and to make necessary application and to do all other acts and things as may be necessary in this regard."

Note :

1. **EXPLANATORY STATEMENT TO ITEM NO 3 :** It has been observed that the shares of the Corporation are not being traded at Ahmedabad Stock Exchange since listing. Corporation's equity shares are one of the scrips which the Securities and Exchange Board of India has specified for compulsory settlement in dematerialisation for all investors. The listing fee payable to Ahmedabad Stock Exchange is disproportionately higher as compared to other Stock Exchanges. In view of extensive networking of BSE and NSE and also extension of their terminals to other cities as well, investors have access to online dealings in the equity shares of the Corporation across the country. It is, therefore, felt that the continued listing with Ahmedabad Stock Exchange does not provide any significant tangible advantage to the members of the Corporation.
The Corporation's equity shares shall continue to be listed on the Stock Exchange, Mumbai and National Stock Exchange which have nation wide trading terminals and consequently delisting of equity shares from ASE will not have any adverse effect on the shareholders/investors.
Post-delisting capital structure : There would not be any change in the capital structure of the Corporation after the proposed delisting.
2. A shareholder shall be entitled for one vote for each share held by him for the whole period of six months prior to the date of 44th Annual General Meeting.
3. **A member entitled to attend and vote at the meeting is entitled to appoint a proxy to attend and vote instead of himself and such proxy need not be a member of the Corporation.**
4. The instrument(s) appointing proxy, if any, shall be delivered at the Head Office of the Corporation not less than seven clear days before the date fixed for the meeting.
5. Pursuant to Regulation 12 of the GSFC General Regulations, the Register of Members and Share Transfer Books will remain closed from Wednesday, the 22nd to Friday, the 24th September, 2004 (both days inclusive.)
6. Shareholders desirous of having any information are requested to send their queries to the Corporation at least seven days before the date of the meeting so that the requisite information is made available at the meeting.
7. Shareholders are requested to bring their copies of Annual Report to the Annual General Meeting.

Place : Gandhinagar
Date : 24 / 09 / 2004

(V.S.GADHAVI)
MANAGING DIRECTOR

નિયામકનો અહેવાલ

DIRECTOR'S REPORT

નિગમના નિયામકો ૩૧-૩-૦૪ના રોજ પુરા થયેલા વર્ષ માટે નિગમનો ૪૪મો વાર્ષિક અહેવાલ અને ઓડિટ કરેલા હિસાબો રજૂ કરતા આનંદ અનુભવે છે.

૧.૦૦ આર્થિક સમીક્ષા

વર્ષ ૨૦૦૩-૨૦૦૪માટેનો જીડીપી વૃદ્ધિ દર અગાઉના બે વર્ષના ૪% અને ૫.૬%ની સરખામણીમાં ૮.૧% અંદાજવામાં આવ્યો છે. ૮.૧ ટકાનો વિકાસ દર અગાઉના વર્ષમાં દુષ્કાળની અસર સામે કૃષિક્ષેત્રે ૮.૧ ટકાના સંગીન વિકાસને કારણે હાંસલ કરવાનું શક્ય બનશે. કૃષિક્ષેત્ર ઉપરાંત ઉદ્યોગ અને સેવાક્ષેત્રએ પણ જીડીપી વિકાસની સાથે સંતુલન સાધ્યું છે અને આ બંનેક્ષેત્રો ગતિશીલ બન્યા છે. આ બંનેક્ષેત્રોનો વિકાસ દર ૨૦૦૨-૨૦૦૩માં અનુક્રમે ૬.૪ ટકા અને ૭.૧ ટકાની સામે ૨૦૦૩-૨૦૦૪માં અનુક્રમે ૬.૫ ટકા અને ૮.૪ ટકાના દરે વિકાસ સાધી રહ્યા છે. ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનનો ઈન્ડેક્સ (આઈઆઈપી) પણ ૬.૮ ટકાના દરે વિકાસ હાંસલ કરી શક્યો છે.

૧૯૯૫-૯૬ના ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનનો વાર્ષિક વિકાસ દર એકજ આંક પર નિરાશા જનક રહ્યો હતો. ભારતીય અર્થતંત્ર અત્યારે પ્રતિવર્ષ ૧૦ ટકાના દરે ઔદ્યોગિક વિકાસ હાંસલ કરવા માટે સાતત્ય પૂર્ણ વૈવિધ્ય સભર નીતિ અપનાવવાના મહત્વના પડકારોનો સામનો કરી રહ્યું છે. ઉદ્યોગના કેટલાક પેટાક્ષેત્રો જેવાકે ઓટોમોબાઈલ્સક્ષેત્ર અને ભારતીય શ્રમક્ષેત્ર અને મૂડીક્ષેત્રે અવિરત સંગીન વિકાસ દર્શાવ્યો છે. જાન્યુઆરી ૦૧, ૨૦૦૫થી કાપડ અને વસ્ત્ર ક્ષેત્રે કરારનો અંત આવ્યા પછી ઉદ્યોગક્ષેત્રે સૌથી વધુ રોજગારીનું સર્જન કરનાર કાપડ ઉદ્યોગના ઝડપી વિકાસની પૂરી સંભાવનાઓ છે.

૧.૦૧ કુશાલો

વર્ષ ૨૦૦૩-૨૦૦૪માં ભાવપત્રકમાં સ્થિરતા જાળવીને વિકાસની ગતિ અને સંતુલન જાળવવામાં આવતા હતા. જથ્થાબંધ ભાવ આંક (ડબ્લ્યુપીઆઈ)ના આધારે ગણતરી લેવાયેલો કુશાલોનો દર, માર્ચ ૨૦૦૩ના અંતે સરેરાશ ૫.૫ ટકા હતો તેની તુલનામાં માર્ચ ૨૦૦૪ના અંતે તે ૪.૬ ટકા રહ્યો હતો. કુશાલોમાં ઉત્પાદન ક્ષેત્રનો એકંદરે સરેરાશ ૮૦ ટકા જેટલો મહત્વનો હિસ્સો છે. ઉત્પાદનક્ષેત્રે ખાસ કરીને મહત્વની ચીજોમાં ખાંડ, ખાદ્યતેલો, કાપડ, ચામું અને ચામડાની પેદાશો મૂળમૂત ધાતુઓ અને એલોઈ તથા લોખંડ અને પોલાદનો સમાવેશ થાય છે. ડબ્લ્યુપીઆઈમાં ઘટાડો ખાસ કરીને પ્રાથમિક ચીજવસ્તુઓ (જેનો ભાવોંક ૨૨% છે) ના ભાવમાં અગાઉના વર્ષના ૬.૧ ટકાની સામે આ વર્ષે થયેલો ૧.૭ ટકાનો નજીવો વધારો છે.

૧.૦૨ લઘુ ઉદ્યોગક્ષેત્રની સ્થિતિ :

ગુજરાત રાજ્યમાં નોંધાયેલા લઘુ ઔદ્યોગિક એકમો (એસએસયુ)ની સંખ્યા વર્ષ ૨૦૦૩માં સૌથી મહત્તમ સપાટીએ ૨,૮૦,૦૦૦ કરતા વધુ સંખ્યા પર પહોંચી હતી. સરેરાશ રોજના કામકાજના દિવસે ૫૦ એકમોની નોંધણી થઈ હતી. વર્ષ ૨૦૦૩ દરમિયાન ઔદ્યોગિક કમિશનરની કચેરીમાં ૨૩૫૪૫ લઘુએકમોએ નોંધણી કરાવી હતી. ઉત્પાદનનાં મુલ્યના સંદર્ભમાં લઘુ એકમોનો હિસ્સો રૂ. ૧૦,૨૨,૩૧૩ લાખ છે. ૧૯૯૧માં માત્ર ૨૧૬૯ રજીસ્ટર્ડ લઘુએકમો હતા જે ૧૯૯૧થી ૧,૨૫,૦૦૦નો આંક વટાવી ગયા હતા અને કુલ રજીસ્ટર્ડ લઘુએકમોની સંખ્યા ૧,૨૬,૮૪૪ પર પહોંચી હતી લઘુએકમોમાં સરેરાશ રોકાણ રૂ. ૭,૪૪,૬૩૨ જેટલું થાય છે અને આ એકમો રાજ્યમાં ૭,૨૪,૩૩૨ લોકોને રોજગારી પુરી પાડે છે.

વર્ષ ૨૦૦૪ના કેન્દ્રિય અંદાજ પત્રમાં માનનીય નાણાંપ્રધાને લઘુ ઉદ્યોગક્ષેત્ર માટે વધુ રૂ. ૧૩૫.૨૪ કરોડની રકમ ફાળવીને લઘુએકમોએ યોજનાઓ વિકસાવવાના પગલા લીધા છે અને માત્ર લઘુ ઉદ્યોગોની અનામત યાદીમાંથી વધુ ૮૫ ચીજ વસ્તુઓને દુર કરી છે આ ઉપરાંત ટેકનોલોજી સુધારણા યોજના હેઠળ મૂડી સબસીડીની મર્યાદા પણ રૂ. ૪૦ લાખથી વધારીને રૂ. ૧ કરોડ કરવાની દરખાસ્ત કરી છે અને સહાય માટે યોગ્યતા ધરાવતા વધુ પેટાક્ષેત્રો અને ટેકનોલોજીને સામેલ કરીને યોજનાનું વ્યાપ વિસ્તારવવાના પગલા લીધાં છે. સબસીડીનો દર પણ ૧૨ ટકાની વધારીને ૧૫ ટકા કરવા સુચવ્યું છે.

૨.૦૦ સમય પરિવર્તન-જીએસએફસીના ભાવિ વિકાસના સંદર્ભમાં

છેલ્લા કેટલા વર્ષોથી જીએસએફસી રાજ્યકક્ષાની વિકાસલક્ષી નાણાકીય સંસ્થા તરીકે કામગીરી બજાવીને ગુજરાત રાજ્ય તેમજ દાદર અને નગર હવેલીના કેન્દ્ર શાસિત વિસ્તારમાં ઔદ્યોગિક વિકાસનું કાર્ય કરી રહ્યું છે. જોકે, સમય

The Directors of the Corporation have pleasure in presenting the 44th Annual Report of the Corporation alongwith the audited accounts for the year ended 31-3-04

1.00 ECONOMIC REVIEW :

The GDP growth in the year 2003-2004 is estimated to have grown by 8.1% as compared with 4% and 5.6% in the previous two years. The GDP growth of 8.1% could be buoyed by a strong agricultural recovery of 9.1% from the drought affected previous year. Apart from agriculture, the industry and service sectors also maintained the momentum with GDP growth from these two sectors accelerating from 6.4% and 7.1% respectively in 2002-2003 to 6.5% and 8.4% respectively in 2003-2004. The index for industrial production (IIP) grew by 6.9%.

Annual industrial growth has been disappointing single digits since 1995-96. One of the critical challenges facing Indian economy/policy consists of devising strategies for sustained industrial growth in excess of 10% per year. Some sub-sectors of industry such as automobile have demonstrated the inherent strength of Indian labour and capital. The termination of the agreement of textiles and clothing on January 01, 2005 holds great potential for contributing to rapid growth of textile industry, the largest industry in terms of employment.

1.01 INFLATION :

The growth recovery in 2003-04 was accompanied by continued maintenance of relative stability of prices. Inflation, as measured by the Wholesale Price Index (WPI), was 4.6% at end-March 2004 over end-March 2003 and 5.5% on average. The manufacturing sector was the major contributor accounting for nearly 80% of the inflation. Within the manufacturing sector, the prime movers were sugar, edible oils, textiles, leather and leather products, basic metal and alloy and iron and steel. The decline in WPI was mainly due to low increase in prices of primary articles (weight 22%), which recorded an increase of 1.7% as against 6.1% increase as year ago.

1.02 SMALL SCALE SECTOR SCENARIO :

The number of registered Small Scale Units (SSUs) in the State of Gujarat reached an all time high of over 2,90,000 in 2003 with an average registration of 50 units per working day. During the year 2003, 13,545 SSUs were registered with the office of Industries Commissioner. SSUs contribute production of Rs.10,22,313 lakh in terms of value. There were only 2,169 registered SSUs in 1961, which crossed the 1,25,000 mark in 1991, with total registered units of 1,26,844. The average investment in a SSU comes to around Rs.7,44,632, while these units in the state provide employment to 7,24,332 persons.

In the Union Budget for 2004, the Hon'ble Finance Minister has given further impetus to small scale Industry by allocating Rs.135.24 crores for promotion of SSI schemes and proposing 85 items to be taken out of reserved list exclusively for small scale industry. The ceiling for capital subsidy scheme under technology upgradation has been proposed to be increased from Rs.40 lakh to Rs.1 crore and the scope of the scheme has been proposed to be enlarged by adding more sub-sectors and technologies eligible for assistance. The rate of subsidy has also been proposed to be increased from 12% to 15%.

2.00 CHANGING TIMES - GSFC'S PERSPECTIVE :

Over the years, GSFC has been working as a state level development financial institution catalysing industrial development in the State of Gujarat and Union Territory

જતા નિગમનું માળખું સંચાલન અને સંસાધનો સાથે કેટલીક સમસ્યાઓ પણ ઉદભવી છે. નાણાકીયક્ષેત્રે સુધારા દાખલ કરવાની સાથે વ્યાપારક્ષેત્રે સ્પર્ધામાં વધારો થયો છે. નાણાકીયક્ષેત્રે સુધારાની સાથોસાથ ૧૯૯૧માં બેન્કિંગક્ષેત્રે પણ અંકુશ મુક્તિ દાખલ કરવામાં આવી હતી. સુધારાની આ પ્રક્રિયામાં સ્પર્ધામાં મોકળું મેદાન ન મળતા રાજ્ય નાણાનિગમોને ગંભીર પીછે હઠ અનુભવવી પડી છે. તેના ભંડોળનો ઉચો વ્યાજ ખર્ચ અને વહિવટી કામગીરીનો વ્યાપ મર્યાદિત થતા વ્યાપારી બેંકો તેમજ અન્ય નાણા સંસ્થાઓ સાથેની સ્પર્ધામાં ટકી શકવા તે સક્ષમ રહી શક્યા નથી. નિગમ હાલ ગંભીર નાણાકીય કટોકટીમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે અને તેનું અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવા માટે સંઘર્ષ કરી રહ્યું છે. સમીક્ષા હેઠળના વર્ષ દરમિયાન નિગમે તેના બાકી લેણાંની પુનઃ રચના માટેના પગલા લીધા હતાં, બોજ હળવો કરવા લેવાયેલા આ પગલા આગામી વર્ષોમાં નિગમને સારા પરીણામો આપશે તેવી આશા છે.

૨.૦૧ નાણાકીય સ્થિતિ :

નિગમની કામગીરી છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી મંદીજનક વલણ હેઠળ સપડાયેલી દેખાઈ રહી છે. તમામ નકારાત્મક પરીબળો છતાં નિગમની કુલ આવક વર્ષ ૨૦૦૩-૦૪ દરમિયાન રૂ.૮.૨૩ કરોડ થી વધીને રૂ.૪૮.૮૩ કરોડ થઈ હતી જે વર્ષ ૨૦૦૨-૦૩ માં રૂ.૩૮.૭૦ કરોડ હતી. ખર્ચ-પર કાપ મુકવાના નિગમના પગલાના પરીણામો દેખાઈ રહ્યા છે અને તેના પરીણામે નિગમનો ખર્ચ ૨૦૦૩-૨૦૦૪માં ઘટીને રૂ. ૨૦૭.૪૧ કરોડ થયો હતો. જે અગાઉના વર્ષે રૂ.૨૪૧.૩૦ કરોડ હતો. તેવીજ રીતે વહિવટી નુકસાન પણ ગત સંબંધિત વર્ષના રૂ. ૨૦૧.૬૦ કરોડથી ઘટીને રૂ. ૧૫૮.૪૭ કરોડ કરી શકાયું હતું.

૩.૦૦ સંસાધનો :

વર્ષ દરમિયાન નિગમે જીઆઈડીસી પાસેથી રૂ. ૨૦ કરોડની અને રાજ્ય સરકાર પાસેથી રૂ. ૪૦ કરોડની ટુંકા ગાળાની લોન લીધી હતી. ચાલુ નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન કુલ ધિરાણની વિગતો કોઠો-૧માં દર્શાવી છે.

2.01

FINANCIAL HIGHLIGHTS :

The performance of the Corporation continued to be under the grip of recessionary trend that has been visible since last few years. Inspite of all negative factors, total income of the Corporation increased by Rs.9.23 crore to Rs.48.93 crore in 2003-2004 as against Rs.39.70 crore in 2002-2003. The measures adopted by the Corporation to curtail expenses yielded producing results and a consequence thereof, expenses have come down to Rs.207.41 crore in 2003-2004 as compared to Rs.241.30 crore during the previous year. Likewise operating loss has been brought down to Rs.158.47 crore during 2003-2004 from Rs.201.60 crore during the corresponding last year.

3.00

RESOURCES :

During the year, Corporation availed short term borrowings of Rs.20.00 crore from GIDC and Rs.40.00 crore from State Government. Total borrowings made during the current financial year are shown in Table-1.

TABLE-1 કોઠો - ૧

ક્રમાંક Sr. No.	ધિરાણના સ્ત્રોત Sources of borrowings	મેળવેલ ધિરાણો Borrowings made in		તા. ૩૧-૩-૨૦૦૪ ના રોજ ધિરાણની ચોખ્ખી સ્થિતિ Net Borrowings as on 31-3-04
		૨૦૦૩-૦૪ 2003-04	૨૦૦૨-૨૦૦૩ 2002-03	
1	માર્કેટ બોન્ડ્સ Market bonds	---	21.00	348.19
2	અગ્રીમતા સેક્ટર બોન્ડ્સ Priority sector bonds	---	---	182.07
3	પ્રતિધિરાણ અને લાઈન ઓફ ક્રેડિટ Refinance & line of credit			
1.	એસઆઈડીબીઆઈ 1. SIDBI	---	41.50	537.79
2.	આઈ.ડી.બી.આઈ 2. IDBI	---	---	19.87
4	સરકારી ધિરાણ (આર્થિક સહાય વગર) Govt. Loan (excluding subvention)	40.00	---	48.82
5	લાઈન ઓફ ક્રેડિટ Line of credit	---	---	40.13
6	જીઆઈડીસી પાસેથી ટૂંકી મુદતના ધિરાણો Short term borrowings from GIDC	20.00	---	20.00
7	એન.એચ.એફ.ડી.સી. ફરીદાબાદ પાસેથી ધિરાણ Loan from NHFDC, Faridabad	0.02	0.89	3.49
	TOTAL	60.02	63.39	1200.36

૪.૦૦ શારીરિક ખોડખાંપણ ધરાવનારાઓ માટે યોજના :

જીએસએફસીની નેશનલ હેન્ડીકેપ્ડ ફાઇનાન્સ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ, ફરીદાબાદ (એનએચએફડીસી) માટે ગુજરાત રાજ્યની મધ્યસ્થી કોર્પોરેશન એજન્સી તરીકે નિયુક્તિ કરવામાં આવી છે. સમીક્ષા હેઠળના વર્ષ દરમિયાન એનએચએફડીસીએ નિગમને તેની યોજના હેઠળ રૂ.૧.૦૦ લાખ સુધીની લોન મંજૂર કરવાની સત્તા આપી હતી. આ યોજના હેઠળ સમીક્ષાના વર્ષ દરમિયાન નિગમે ૩૪ એકમોને રૂ.૧૬.૭૮ લાખ મંજૂર કરીને ૧૨ એકમોને રૂ.૪.૫૯ લાખનું ધિરાણ વિતરણ કર્યું હતું.

૪.૦૧ વૃદ્ધીગત સહાય :

નિગમના ૪૪ વર્ષના કાર્યકાળ દરમિયાન નિગમે લઘુ અને મધ્યમ કદના ક્ષેત્ર હેઠળ ઔદ્યોગિક એકમોના વિકાસ માટે કુલ વૃદ્ધીગત રૂ.૪૪૬૬.૯૪ કરોડની સહાય મંજૂર કરી હતી અને રૂ.૩૩૮૩.૧૩ કરોડનું વૃદ્ધીગત ધિરાણ કર્યું હતું. આ આકાંક્ષામાં ચાલુ વર્ષ દરમિયાન મંજૂરી અને ધિરાણ અનુક્રમે રૂ.૦.૧૭ કરોડ અને રૂ.૩.૧૧ કરોડના હતા.

૫.૦૦ વસૂલાત :

વર્ષ દરમિયાન નિગમે અગાઉના વર્ષના રૂ.૧૬૧.૬૪ કરોડ સામે રૂ.૧૩૦.૪૨ કરોડની વસૂલાત કરી હતી.

૫.૦૧ બિનકાર્યક્ષમ અસ્ક્યામતો (એનપીએ) :

નિગમની બિનકાર્યક્ષમ અસ્ક્યામતો તેની કુલ અસ્ક્યામતોના ૭૨ ટકા થવા જાય છે જે ખુબજ ગંભીર કહેવાય. જવાબદારી ઘટાડવા અને વસૂલાત વધારવા નિગમે કેટલાક વ્યુહ અપનાવ્યા હતા, નિગમે કેટલાક કાનૂની અધિકારોનો અમલ કરીને લોન મેળવનારની અંગત જામીનગીરી અમલમાં મુકી હતી અને સમાંતર જામીનગીરી નો કબજો મેળવવાના પગલા લીધાં હતા જેથી, નાણાં ચુકવવામાં કસ્ટરવાર કરનારને તેમના બાકી નાણાં ચુકવવાની ફરજ પડે. વર્ષ દરમિયાન નિગમે ગ્રાહકો માટે અને બાકી લહેણાંની વસૂલાત માટે રૂ.૧૫.૦૦ લાખ સુધી, વન ટાઈમ સેટલમેન્ટ યોજના અને રૂ.૧૫ લાખથી વધુ રકમ માટે વન ટાઈમ સેટલમેન્ટ યોજનાની ખાસ યોજના દાખલ કરી હતી. સમીક્ષા હેઠળના વર્ષ દરમિયાન નિગમે જ્યાં જરૂરી જણાય ત્યાં "ધ સિક્યુરાઈઝેશન એન્ડ રીકન્સ્ટ્રક્શન ઓફ ફાઈનાન્સિયલ એસેટ્સ એન્ટ એનફોર્સમેન્ટ ઓફ સિક્યુરીટી ઈન્ટરેસ્ટ એક્ટ ૨૦૦૨"નો અમલ કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો.

૬.૦૧ માહિતી ટેકનોલોજી :

સમીક્ષા હેઠળના વર્ષ દરમિયાન નિગમના હિસાબી કામકાજોનું કોમ્પ્યુટરાઈઝેશન કરવામાં આવ્યું હતું. એમઆઈએસ વિભાગને વધુ સંગીન બનાવીને ગ્રાહકોના હિસાબોની છેલ્લી સ્થિતિ આપોઆપ "અપડેટ" થાય તેવી વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવી હતી. આ પગલાથી લોન મેળવનાર એકમોને નિગમની ઓફીસમાં આવ્યા વિના તેમના હિસાબોની છેલ્લામાં છેલ્લી સ્થિતિનો ખ્યાલ આવી શકે છે. લેણી નીકળતી રકમની છેલ્લી સ્થિતિની પણ સમયાંતરે ખબર પડે તે માટે તેને પણ વેબ સાઈટ પર મુકવામાં આવી હતી. અને વધુ પ્રસિધ્ધિ માટે લોન મેળવનાર એકમોની જાણ માટે વન ટાઈમ સેટલમેન્ટ યોજનાની વિશિષ્ટતાઓ પણ વેબ સાઈટ પર મુકવામાં આવી હતી.

૭.૦૦ અન્વેષણ :

નિગમના વર્ષ ૨૦૦૩-૨૦૦૪ના હિસાબી ચોપડાઓનું અન્વેષણ કરવા માટે એસએફસી ધારો ૧૯૫૧ની કલમ ૩૭(૧) હેઠળની જોગવાઈઓ મુજબ રીઝર્વ બેન્કની ભલામણને આધારે ૧૪-૧૧-૨૦૦૩ના રોજ મળેલી નિગમના શેર હોલ્ડરોની વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં નિગમના કાનૂની ઓડીટર્સ તરીકે અમદાવાદના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ મે.ચંદ્રકાંત એન્ડ ચંદુલાલની પુનઃનિયુક્તિ કરવામાં

4.00**SCHEME FOR PHYSICALLY HANDICAPPED :**

GSFC has been appointed as the channelising Agency of the National Handicapped Finance and Development Corporation, Faridabad (NHFD) for the State of Gujarat. During the year under reference, NHFD has delegated the power to sanction loans upto Rs.1.00 lac under the Scheme to the Corporation. Corporation sanctioned Rs.16.78 lacs and disbursed Rs.4.59 lacs to 34 units and 12 units respectively during the year under reference against the said scheme.

4.01**CUMULATIVE ASSISTANCE :**

During the span of 44 years of operations, Corporation has sanctioned gross cumulative assistance of Rs.4466.94 crore and cumulative disbursement of Rs.3383.13 crore for the promotion and development of units under small and medium scale sector. Out of these figures, for the current year, sanction and disbursement was Rs.0.17 crore and Rs.3.11 crore respectively.

5.00**RECOVERY**

During the year Corporation recovered Rs.130.42 crore as against Rs.161.64 crore during previous year.

5.01**NON PERFORMING ASSETS (NPA) :**

The Non Performing Assets which has grown to a whopping 72% of the assets is of serious concern to the Corporation. To reduce the liability and to augment recovery, Corporation has adopted several strategies. The Corporation also resorted to enforcing legal rights like invoking personal guarantee of the loanee, taking over possession of collateral security etc. so as to compel recalcitrant defaulters to come forward and settle the dues. During the year, Corporation introduced a client-friendly One Time Settlement Scheme for loans upto Rs.15.00 lacs and above Rs.15.00 lacs, special scheme for one time settlement for sticky accounts of fisheries loans and one time settlement for residual recovery matters. During the year under reference, Corporation decided to invoke, wherever deemed necessary, the provisions of "The Securitisation and Reconstruction of financial Assets and Enforcement of Security Interest Act, 2002."

6.01**INFORMATION TECHNOLOGY :**

During the year under reference, the accounting operations of the Corporation was computerised. The MIS department has been strengthened and automatic updation of account position of clients made possible. By this measure, the loanee units are now in a position to access the accounts position without visiting the offices of the Corporation. The default position is also updated periodically and placed on web-site. In order to give wider publicity, the salient features of the One Time Settlement Schemes are also placed on the web-site for reference to loanees.

7.00**AUDIT :**

The Corporation reappointed M/s. Chandrakant and Chandulal, Chartered Accountants, Ahmedabad as statutory auditors of the Corporation in the Annual General Meeting of the shareholders held on 14.11.2003 as per the recommendations of the Reserve Bank of India under the provisions of Section 37(1) of the SFC's Act 1951 to conduct audit of the

આવી છે. તેમના દ્વારા વર્ષના હિસાબોનું અન્વેષણ પૂર્ણ કરવામાં આવેલ છે.

૮.૦૦ અન્વેષકોના અહેવાલ પરની ટિપ્પણી :

૮.૦૧ નિગમે એસએફસી ધારાની કલમ ૨૯ હેઠળ ટાંચમાં લીધેલી મિલ્કતોનો ટેન્ડર દ્વારા નિકાલ કર્યો હતો. ટેન્ડરની પ્રક્રિયા હેઠળ અત્યંત વાસ્તવિક મૂલ્ય આંકવામાં આવ્યું હતું આથી હિસાબોની પતાવટ માટે તે અત્યંત વ્યાજબી મૂલ્ય હતું. નિગમે આથી આ પદ્ધતિ અપ... હતી અને અન્ય એસએફસીએ પણ આવીજ પદ્ધતિ અમલમાં મુકી હતી.

૮.૦૨ નિગમે તેના નફા ને નુકસાન ખાતામાં નિશ્ચિત સમય પહેલાની આઈટમ્સ પણ સમાવી હતી તેથી ચાલુ નાણાકિય વર્ષ દરમિયાન નિગમની કામગીરીની વાસ્તવિક સ્થિતિ નફો ને નુકસાન ખાતામાં દર્શાવેલ છે.

૮.૦૩ હિસાબી ચોપડા, આંતરીક નિયમન પદ્ધતિ અને આંતરીક અન્વેષણ : નિગમની આંતરીક નિયમન પદ્ધતિ અને આંતરીક અન્વેષણ પદ્ધતિ અપુરતી છે તેથી તેને વધુ સંગીન બનાવવાની જરૂર છે, તે અંગેના ક્ષેત્રો કે બાબતો અંગે ઓડીટરોએ કોઈ સ્પષ્ટ ટિપ્પણી કરેલી નથી. તેથી ઓડીટરોના આ તારણો અંગે કોઈ સ્પષ્ટ જવાબ આપવાનું શક્ય નથી જોકે, આંતરીક નિયમનના સંદર્ભમાં નિગમે નીતિ અને કાર્યપદ્ધતિ ઘડેલ છે. જે અંગે માર્ગ દર્શિકાઓ અને પરિપત્રો તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે અને વ્યવહારોની આંતરિક ચકાસણી અને સંતુલન માટે આ પદ્ધતિ યોગ્ય માર્ગદર્શન પુરુ પાડે છે. તમામ વ્યવહારોની વિવિધ સ્તરે સમયાંતરે સમીક્ષા કરવામાં આવે છે જેથી ભુલ અને ગેરરીતિઓનું પ્રમાણ ઘટાડી શકાય આંતરિક ઓડીટ માટે નિગમ દ્વારા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ પેઢીની નિમણૂક કરવામાં આવી છે. આંતરિક ઓડીટના પરિક્ષેત્રમાં તમામ વ્યવહારોનું નિયમિત પણે ચેકીંગ કરવામાં આવે છે. ખર્ચા પ્રિઓડીટમાં પણ હવે આંતરિક નિયમન પદ્ધતિ અને કાર્ય પદ્ધતિ તથા તેની સમીક્ષા દાખલ કરાઈ છે. પદ્ધતિ અને કાર્યપદ્ધતિને વધુ સંગીન બનાવવા માટે ઈન્ટરનલ ઓડીટર ને પણ નિગમના હિસાબોનું પદ્ધતિસર ઓડીટ કરવા કહેવાયું છે. વધુમાં નિગમ દ્વારા ત્રણ રિસ્કટરોની ઓડીટ સમિતિ રચવામાં આવી છે. જે આંતરિક ઓડીટનું સંપૂર્ણ નિયમન અને દેખરેખ કરે. આ સમિતિની બેઠક વર્ષમાં બે વખત મળી હતી..

૮.૦૪ પતાવટ યોજનાનો અમલ કરતી વખતે ઉદ્ભવનારા કેટલાક હિસાબી પ્રશ્નોની સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી છે. આ મુદ્દાઓને પતાવટ યોજના હેઠળ ઉભા થતા મુદ્દાઓ ઉકેલવા અલગ રીતે ખાસ મીટીંગ ગોઠવીને ઈન્ટરનલ ઓડીટર્સ સાથે ચર્ચા વિચારણા કરીને ઉકેલવામાં આવે છે. એમઆઈએસ વિભાગ દ્વારા વસુલાતનો રેકૉર્ડ સંપૂર્ણ પણે કોમ્પ્યુટરાઈઝડ કરવામાં આવ્યો છે અને વડી કચેરી દ્વારા કેન્દ્રિય કોમ્પ્યુટર સિસ્ટમ મારફતે પ્રાદેશિક કચેરીઓને પણ મહત્વના ડેટા મોકલવામાં આવે છે. ક્ષેત્રિય કર્મચારી દ્વારા રાખવામાં આવતા મેન્યુઅલ રેકૉર્ડની પ્રથા બંધ કરાઈ છે અને તેની જગ્યાએ મહત્વના ડેટા પ્રાદેશિક કચેરીઓને પ્રત્યેક મહિને મોકલાવાય છે અને નિગમની વેબ સાઈટ પર પણ મુકવામાં આવે છે. લોન નહીં ચુકવનાર કસુરવાર એકમો સામે સીએમએ ફાઈલ કરવા માટે નિશ્ચિત સમય મર્યાદા નક્કી કરાઈ છે. જ્યાં કાયદેસરના પગલા લીધાં સિવાય વસુલાત શક્ય બની શકે તેવા અત્યંત નાના કેસો માટે કાનુની પગલા લેવાનું નિગમને યોગ્ય લાગ્યું નથી.

૮.૦૫ પીએસબી બોન્ડ્સ ૩, ૪ અને પની શ્રેણી માટે વ્યાજની જોગવાઈ કોન્ટ્રેક્યુઅલ દર પ્રમાણે કરાઈ નથી. કારણકે નિગમે આ બોન્ડ ધારકો સામે નાણાકિય પુનઃરચનાનો કાર્યક્રમ રજુ કર્યો છે. જે મુજબ કુલ

books of accounts of the Corporation for the F.Y. 2003-2004. The audit of account was completed for the year by them.

8.00 COMMENTS ON AUDITOR'S REPORT :

8.01 Corporation disposes off the assets taken over through tender process u/s. 29 of SFCs Act. The most realistic value would be determined through the tender process and thus it would be the most appropriate value for the purpose of accounting. Corporation thus follows this practice and the same is being followed by most of the other SFCs.

8.02 Prior period items are accounted for by the Corporation in the Profit & Loss appropriation account so that the Profit & Loss Account would indicate the exact position for the current financial year from the operations of the Corporation.

8.03 BOOKS OF ACCOUNTS, INTERNAL CONTROL SYSTEM AND INTERNAL AUDIT :

The Auditors have not given specific comment about the areas or aspect where the internal control system and internal audit system of the Corporation is inadequate and requires to be strengthened. It is, therefore, not possible to give a specific reply to this observation of the auditors. However, in respect of internal control, the Corporation has a well laid down policy and procedure in the form of guidelines and circulars and the system provides for in built checks and balances of the transactions. The transactions are also periodically reviewed at various levels so that chances of errors and frauds are minimised. For internal audit, the Corporation has also appointed a firm of Chartered Accountants and the scope of internal audit covers checking of transactions on regular basis. Review of internal control, system and procedures - now the system of pre-audit of expenditures is also introduced. The internal auditor has also been requested to conduct system-based audit in the Corporation to further strengthen the systems & procedures.

Moreover Corporation has formed Audit Committee consisting of three directors to have overall supervision on Internal Audit. The Committee met twice in the year.

8.04 While implementing the settlement scheme there were certain accounting issues to be clarified. These issues were settled in consultation with the internal auditors in a separately convened special meeting for the issues raised under the Settlement Scheme.

The recovery record has been fully computerised by MIS department and HO is sending important data to Regional Offices on a centralised computer system. The manual records, which were kept by field staff, have been discontinued and instead important data is not only sent to the regional office on monthly basis but put on web site of the Corporation.

A definite time frame has been put in place to file the CMA against the defaulting units. Corporation has however not thought it proper to take legal action in very small cases where the accounts can be settled without going through the legal course.

8.05 Interest provision on PSB bonds III, IV & V has not been made as per the contractual rates since the Corporation has moved a financial restructuring

પેકેજમાં પરત ચુકવણીની રકમને મુદ્દલ રકમ સામે સરભર કરવામાં આવશે.

૮.૦૬ પગારધોરણની બાબત હાઈકોર્ટમાં પડતર છે તેથી તેની હિસાબી નોંધ લેવામાં આવી નથી.

૮.૦૭ લોન મેળવનારાઓ કેટલીક રકમ એડવાન્સમાં ચુકવી હોવાથી કેટલીક જમા સિલક દર્શાવવામાં આવી છે. હિસાબોનું પુનઃગઠનએ સતત ચાલતી પ્રક્રિયા છે અને મોટાભાગના ખાતાઓ અને હિસાબોને જનરલ લેજર સાથે પુનઃગઠીત કર્યા છે. જોકે સમિક્ષા હેઠળની રકમ કુલ અસ્ક્યામતના બ્લોકની સરખામણીમાં નજીવી હોવાથી જોગવાઈમાં તે ભાગ્યેજ કોઈ તફાવત સર્જી શકશે.

૮.૦૮ લીઝપરની અસ્ક્યામતોના લીઝભાડાની હિસાબી નોંધ ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ ઓફ ઈન્ડિયાની માર્ગ રેખાઓ મુજબ કરવામાં આવી છે. ઓડિટર્સ સાથે ચર્ચા વિચારણા કરીને જરૂરી નોંધમાં સુધારા વધારા કરાશે.

૮.૦૯ સ્થાયી મિલકતો :

નિગમે આવક વેરાના નિયમોની જોગવાઈઓ પ્રમાણે ઘસારો ગણેલ છે. નિગમે ટેબલ અને ખુરશી જેવી ચોક્કસ અસ્ક્યામતોના વેચાણ દ્વારા થનાર નફો અથવા લાભ કે નુકશાનની ગણતરી, વેચેલી અસ્ક્યામતોના આધારે કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો કારણ કે આવી અસ્ક્યામતોના વેચાણથી થતો લાભ ભાગ્યેજ તફાવત સર્જે છે અને તે લાંબી ગણતરી માંગી લે છે.

નિગમ દ્વારા સ્થાયી મિલકતોનો રેકૉર્ડ રાખવામાં આવ્યો છે અને નિગમના વહીવટી વિભાગ દ્વારા સ્થાયી મિલકતોની વાસ્તવિક ચકાસણી કરવામાં આવે છે.

૮.૧૦ સુરતખાતે જીએસએફસીનો ટાવર :

નિગમનો બોર્ડ સુરત ખાતે ટાવરના સંદર્ભમાં કાનૂની સ્થિતિ અને અન્ય વહિવટી નિર્ણયોની સમીક્ષા કરી રહ્યું છે અને આ કાર્યવાહી પૂરી થશે એટલે જરૂરી હિસાબી નોંધ દાખલ કરવામાં આવશે.

૮.૧૧ રોકાણો :

નિગમે સંપૂર્ણપણે લાંબાગાળાના રોકાણો તરીકે સમયાંતરે રોકાણો મેળવ્યા છે. ચાલુ વર્ષ દરમિયાન સીડબીની માર્ગરેખાઓ પ્રમાણે વેચાણ માટેની ઉપલબ્ધી મુજબ તેનું વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું છે.

નિગમે વર્ષ દરમિયાન રૂ.૦૭:૪૫ કરોડના રોકાણો વેચ્યા હતાં અને તે દ્વારા રૂ.૦૫.૧૧ કરોડનો નફો મેળવ્યો હતો.

૮.૧૨ અન્ય અસ્ક્યામતો :

અમદાવાદ સેરબજારમાં રૂ.૧૧.૭૫ લાખની સિક્યોરિટી ડિપોઝીટના સંદર્ભમાં નિગમે ડિપોઝીટનું રિફંડ મેળવવા પ્રયાસો કર્યા હતા અને નિગમને તે પરત મળવાનો વિશ્વાસ છે.

૮.૧૩ દાવો કર્યા વિનાનું/ચૂકવ્યા વિનાનું ડિવિડન્ડ :

નિગમે આંશિક ભરપાઈ થયેલા શેરો પર ડિવિડન્ડની નોંધને સુલટાવી છે અને એસએફસીને કંપનીધારાની જોગવાઈઓ લાગુ પડતી નથી.

૮.૧૪ ગ્રેજ્યુઈટી/નિવૃત્તિ લાભની જોગવાઈઓ :

પાકા સરવૈયા સાથે બિડેલ પરિશિષ્ટ-૧૬ નો ભાગ બનતી નોંધમાં ગ્રેજ્યુઈટીની જોગવાઈ અંગે વિગતવાર દર્શાવ્યું છે. આ પદ્ધતિ સતત અમલમાં મુકાઈ રહી છે.

૮.૧૫ લોન અને ધિરાણ તેમજ એનપીએની જોગવાઈ :

લોન અને ધિરાણ તેમજ એનપીએની જોગવાઈની બાબતમાં જણાવવાનું કે આ કક્ષા હેઠળની તમામ અસ્ક્યામતો ક્યાંતો પ્રાથમિક જામીનગીરી અને/અથવા સમાંતર જામીનગીરી અને પર્સનલ ગેરંટીથી સંપૂર્ણપણે સુરક્ષિત છે. આથી આ રકમને નુકસાન હેઠળ વર્ગીકૃત

programme with these bond holders where the repayment could be adusted against the principal amount as a part of the total package.

8.06 The pay scale matter is pending in the High Court and thus no accounting treatment is made.

8.07 It may be submitted here that some credit balances have come because of loanes are paying in advances. Reconciliation is an ongoing exercise and most of the accounts have already been reconciled with the general ledger. Since the amount under review is insignificant compared to the total asset block, it hardly makes any difference in the provisions.

8.08 The accounting of lease rental of leased assets is done in accordance with the guidelines issued by the Institute of Chartered Accountants of India. It has been rectified by passing necessary entries in consultation with the auditors.

8.09 **FIXED ASSETS :**

Corporation provides depreciation as per the provisions of Income Tax rule. Corporation has decided to calculate profit or gain or loss on the assets sold where the nature of assets are significant unlike table and chairs where the gain hardly makes any difference and requires lengthy calculations.

The Corporation is maintaining the records of the fixed assets and physical verification of the fixed assets has also been carried out by Administraction Department of the Corporation.

8.10 **GSFC TOWER AT SURAT :**

The Board of the Corporation is reviewing the legal position and other administrative decisions in respect of Surat Tower. As soon as this is accomplished, necessary accounting entries will be passed.

8.11 **INVESTMENT :**

Corporation has acquired the investments over a period of time purely as long term investments. During the current year, it has been classified as "available for sale as per the SIDBI guidelines.

Corporation has sold the investment for Rs.07.45 crore and thereby earned profit of Rs.05.11 crore during the year.

8.12 **OTHER ASSETS :**

As regards security deposit of Rs.11.75 lacs with Stock Exchange of Ahmedabad, Corporation is following up with the Exchange for refund of deposit and it is confident to get it back.

8.13 **UNCLAIMED/UNPAID DIVIDEND :**

Corporation has reversed the entry of dividend on partly paid shares. Provisions of Companies Act is not applicable to SFCs.

8.14 **PROVISION FOR GRATUITY/RETIREMENT BENEFITS :**

The detailed disclosure is given as regards the provision for gratuity in the note forming part of Schedule 16 attached with the Balance Sheet. The practice is being followed consistently.

8.15 **LOANS & ADVANCES AND NPA PROVISION :**

As regards Loans & advances & NPA provision, it may be pointed out that all the assets under this category are fully backed by either primary security and/or collateral security and perosnal guarantee. So the

કરવાનો પ્રશ્ન ઉદભવતો નથી. કલમ ૨૯ હેઠળ મિલકતોના વેચાણ પછી બાકી રહેતી લેણી રકમની બાકી રહેલી વસુલાત હેઠળ રીકવરીના પ્રયાસો ચાલે છે અને આ કેટેગરીમાં નાણાંની વસુલાત થવાની નિગમને આશા છે. જે અસ્ક્યામતો ગુમ થઈ છે કે નાશ પામી છે તેના સંદર્ભમાં પાકા સરવૈયામાં શિડ્યુલ ૧૬ હેઠળની નોંધમાં જરૂરી વિગતો દર્શાવવામાં આવી છે. જ્યાં કલમ ૨૯ હેઠળ અસ્ક્યામતો જમ કરવામાં આવી છે ત્યાં જામીનગીરીનું મૂલ્ય ઘટ્યું છે. વેચાણ દ્વારા વસુલાત પછી જે બાકીની રકમ વધે તે જ્યાં જરૂર જણાય ત્યાં અંગત જામીનગીરીનો અમલ કરીને સમાંતર જામીનગીરી અમલમાં મૂકીને વસુલ કરાશે.

લોન લેનારાઓના ધોરણોને આધીન લોનની રકમને સ્ટાન્ડર્ડ તેમજ એનપીએમાં વર્ગીકૃત કરવાના સંદર્ભમાં જણાવવાનું કે આવા ખાતાઓ બહુ નજીવા છે અને નિગમે નોંધમાં આ અંગે જરૂરી વિગતો દર્શાવી છે.

જનરલ લેજરના તફાવતના સંદર્ભમાં જણાવવાનું કે તે નિગમના કુલ અસ્ક્યામતોની સરખામણીમાં આ તફાવત ઘણો ઓછો છે. પુનઃગઠિત અને સંકલિત હિસાબોના સંદર્ભમાં સાતત્યપૂર્ણ નીતિ અપનાવવામાં આવી છે જે અન્ય નાણાંસંસ્થાઓ દ્વારા અપનાવાતી પદ્ધતિ મુજબની છે.

૮.૧૬ ગેરંટી ફી :

ગેરંટી ફી રદ કરવાના મુદ્દે રાજ્ય સરકાર સાથે વાટાઘાટો ચાલી રહી છે. ગુજરાત સરકારના નાણાંવિભાગની સુચના મુજબ નિગમે ગુજરાત સરકારના જી.આર. મુજબ રૂ.૦૬.૦૦ કરોડની રકમ ગેરંટીફીના એરીયર્સ તરીકે ઉધારી છે.

૮.૧૭ હિસાબી પત્રક :

નિગમે સીડબી એ નિયત કર્યા મુજબ હિસાબોના દૂરંદેશી ધોરણો અને હિસાબી પત્રક અપનાવેલ છે. જે અન્ય નાણાંસંસ્થાઓએ અપનાવેલાં હિસાબી પત્રક મુજબનું છે.

૮.૧૮ ખુલાસા :

જ્યાં હિસાબી બાબતોમાં ફેરફાર કરાયા છે ત્યાં નિગમે જરૂરી ખુલાસા કરેલ છે.

૮.૧૯ હિસાબી પદ્ધતિ :

અમો હિસાબોની યોગ્ય પદ્ધતિ અપનાવીએ છીએ.

૮.૨૦ નિયામક મંડળ :

વર્ષ ૨૦૦૩-૨૦૦૪ દરમિયાન નિગમના નિયામક મંડળની બેઠક નવ વખત મળી હતી.

૮.૦૧ અધ્યક્ષ :

શ્રી ડી.રોજગોપાલન, આઈ.એ.એસ.ની એસ.એફ.સી. (સુધારો) ધારો, ૨૦૦૦ની કલમ ૧૫(૧)ની જોગવાઈઓ હેઠળ ૧૯મી નવેમ્બર, ૨૦૦૪ સુધી 'સ્મોલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ ડેવલોપમેન્ટ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા' (સીડબી) દ્વારા નિગમના અધ્યક્ષ તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.

૮.૦૨ વહીવટી સંચાલક :

શ્રી સી.એલ.મીના, આઈ.એ.એસ. ૦૭-૫-૨૦૦૩ સુધી વહીવટી સંચાલક તરીકે સેવા આપી હતી. શ્રી ચમનકુમાર, આઈ.એ.એસ.ની ૦૮-૦૫-૨૦૦૩ થી ૩૧-૧૨-૨૦૦૩ સુધી વહીવટી સંચાલક તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી. શ્રી વી.એસ. ગઢવી, આઈ.એ.એસ. દ્વારા ૦૧-૦૧-૨૦૦૪ થી વહીવટી સંચાલક તરીકેનો હોદ્દો સંભાળવામાં આવ્યો છે.

૮.૦૩ નિયામકો :

વર્ષ દરમિયાન શ્રી પી.રુદ્રન નિગમના બોર્ડમાં નિયામક તરીકે ૧૬-૧૨-૨૦૦૩ થી અમલી બને તે રીતે સીડબી દ્વારા શ્રી જહોન

question of classifying the amount under loss does not arise.

The outstanding remaining after the sale of assets under Section 29 is being followed under residual recovery and Corporation is hopeful to get recoveries out of this category. Necessary disclosure has been made in the note of Schedule 16 to the Balance sheet in respect of assets, which have been lost or destroyed. Where the assets have been acquired under Section 29, the value of security has gone down. The remaining portion after the realisation through sale shall be recovered by invoking personal guarantee and enforcing collateral security wherever available.

As regards classifications of advances as standard and NPA - on the basis of borrowers, it may be mentioned that such accounts are very insignificant and Corporation has already made necessary disclosure in the note.

As regards unreconciled difference of general ledger - the same is very small compared to total assets of the Corporation. As regards restructured and clubbed accounts-the practice is being followed as a consistent policy and it is in the conformity with the practice followed by other financial institutions.

8.16

GUARANTEE FEE :

Discussion for waiver of guarantee fees is going on with the State Government. As per the directives of Finance Department of Government of Gujarat, Corporation has debited an amount of Rs. 06.00 crore towards guarantee fee arrears as per the GR of Government of Gujarat

8.17

FORMAT :

The Corporation is following prudential norms and format prescribed by SIDBI as well as being followed by other Financial Institution.

8.18

DISCLOSURE :

The Corporation has furnished necessary disclosure wherever there is deviation in the accounting matter.

8.19

SYSTEM OF ACCOUNTS :

We are following proper system of accounts.

9.00

BOARD OF DIRECTORS :

The Board of Directors of the Corporation met 9 times during the year 2003-04.

9.01

CHAIRMAN :

Shri D Rajgopalan, IAS, was nominated as Chairman of the Corporation by Small Industries Development Bank of India (SIDBI) for the period upto November 19, 2004 under the provisions of Section 15 (1) of the SFCs (Amendment) Act, 2000.

9.02

MANAGING DIRECTOR :

Shri C.L.Meena, IAS, continued as Managing Director upto 07-05-2003. Shri Chaman Kumar, IAS, was appointed as Managing Director from 08-05-2003 to 31-12-2003. Shri V.S.Gadhavi, IAS took over as Managing Director with effect from 01-01-2004.

9.03

DIRECTORS :

During the year, Shri P.Rudran was nominated as Director on the Board of the Corporation on